

N:o 6/1937.

STORA UTSKOTTETS betänkande N:o 6/1937 i anledning av landskapsnämndens framställning till Ålands landsting om antagande av landskapslag angående elektriska anläggningar i landskapet Åland.

Landstinget, som i ärendet fått emottaga lagutskottets betänkande N:o 15/1937, har däröver inbegärt stora utskottets yttrande. Stora utskottet, som omfattar lagutskottets förenämnda betänkande, får fördenskull vördsamt föreslå

att landstinget måtte godkänna nedanstående förslag till

"L a n d s k a p s l a g

angående elektriska anläggningar i landskapet Åland.

Kap. I.

Utförande och drift.

§ 1.

Elektrisk anläggning skall så utföras samt så drivas och skötas, att densamma icke medför våda för liv, hälsa eller egendom, ej heller oskäligen stör omgivningen.

Med elektrisk anläggning avses i denna lag anläggning för alstrande, överföring och förbrukning av elektrisk ström för belysnings-, kraft-, värme- och kemiska ändamål.

§ 2.

Den, som ärnar inrätta elektrisk anläggning, skall utverka tillstånd därtill hos landskapsnämnden.

Tillstånd är dock icke erforderligt:

1) till utförande av en elektrisk anläggning, vari spänningen icke överstiger 250 volt, beräknad vid begagnande av jordledning mellan denna och annan ledning samt i övriga fall mellan två ledningar;

2) till uppförande av anläggning, som dess ägare använder uteslutande för eget behov och vilken helt och hållet är förlagd på egen eller arrenderad mark och icke berör landsväg eller för allmän trafik upplåten farled; samt

3) till uppförande av kraftstation samt installering i byggnad eller sammanhörande byggnadsgrupp av fördelningsledningar och till dessa anslutna förbrukningsapparater.

Elektrisk anläggning må icke, med mindre anläggningen i dess helhet

är förlagd på egen mark, uppställas inom Mariehamns område utan fullmäktiges begivande.

§ 3.

Om utförande av elektrisk anläggning, vartill tillstånd ej behöver utverkas, skall anmälan göras hos landskapsnämnden, dock icke då fråga är om sådan anläggning, som avses i § 2 mom. 2 punkt 1 och som icke distribuerar ström.

§ 4.

I ansökan om tillstånd eller anmälan, som angående utförande av elektrisk anläggning inlämnas till landskapsnämnden, skall angivas:

- 1) anläggningens namn och ägare;
- 2) plats och tid för anläggningens utförande; samt
- 3) anläggningens ändamål.

Därjämte skall inlämnas:

- 4) utredning angående anläggningens tekniska konstruktion, storlek och omfattning;

5) i lämplig skala uppgjord karta, på vilken angivits anläggningen tillhöriga ledningsnät, kraft- och transformatorstationer, samt inom området tilläventyrs tidigare befintliga kraft- och svagströmsledningar, särskilt alla korsningar med dessa;

6) uppgift å de fastighetsägare, vilkas fastigheter anläggningens ledningar eller andra anordningar komma att beröra; vilka av dem, som lämnat sitt tillstånd härtill samt uppgift å de fastighetsägare, som till anläggningens utförande vägrat sitt bifall, så ock intyg därom, att fullmäktige i Mariehamn, om på dess område anläggningen utföres, givit sitt samtycke härtill;

7) utredning därom, huru korsningar över allmän väg, trafikled, svagströms- och andra elektriska ledningar utföres. Till utredningen skall bifogas ritning, där sådant anses vara nödigt.

Alla utredningar, anmälningar och kartor skola inlämnas i dubbla exemplar.

Befinnes sådan utredning bristfällig, bör sökanden eller anmälande på anmodan inom utsatt tid inkomma med erforderlig ytterligare utredning.

Över ansökan om tillstånd skall landskapsnämnden införskaffa vederbörande kommunalmyndighets utlåtande, därest ej sådant av sökanden bi-

lasts ansökningen.

Är anläggningen icke stridande mot lagens bestämmelser, äge landskapsnämnden fastställa de villkor, enligt vilka anläggningen kan uppföras.

§ 5.

Anmälan om ny elektrisk anläggning, för vars utförande tillstånd icke behöver sökas, skall inlämnas senast 14 dagar före anläggningen tages i bruk.

Beträffande anläggningar, som utförts innan denna landskapslag trätt i kraft eller sagda dag äro under utförande, och vilkas utförande är beroende av tillstånd eller anmälan, skall anmälan inlämnas under loppet av ett år efter nämnda tid. Göres icke anmälan, straffes den försumlige på sätt i mom. 2 § 29 är sagt.

§ 6.

Påbörjas icke uppförande av elektrisk anläggning inom två år eller färdigbygges icke sådan inom sex år efter det tillstånd meddelats, vare tillståndet förverkat.

§ 7.

Vården av sådan elektrisk anläggning, till vars inrättande tillstånd skall utverkas, bör handhavas av person, som fyller i riket härför fastställda kompetensvillkor, såframt ej landskapsnämnden på ansökan medgivit anläggningen befrielse därifrån.

Föreståndare för elektrisk anläggning, som vid denna landskapslags ikraftträdande icke innehar ovan angivna kompetens, är berättigad att fortfarande under tre års tid sköta anläggningen.

Landskapsnämnden kan förordna, att ledningen av byggnads- och reparationsarbeten å elektrisk anläggning skall handhavas av person, som äger föreskriven kompetens.

§ 8.

Elektrisk anläggning, till vars inrättande tillstånd bör utverkas, må icke tagas i bruk innan densamma blivit besiktigad. I undantagsfall må landskapsnämnden likväl tillåta anläggningens tagande i bruk utan besiktning.

§ 9.

Har ej tillstånd till elektrisk anläggnings inrättande utverkats el-

ler stadgad anmälan om dess inrättande gjorts eller har avgivandet av infordrad kompletterande utredning underlåtit eller ock elektrisk anläggning, till vars utförande tillstånd bör utverkas, olovligen tagits i bruk, innan den blivit besiktigad, have landskapsnämnden makt att avbryta dess utförande eller förbjuda dess begagnande, tills det försummadt blivit fullgjort eller anläggningen besiktigad. Lag samma vare vid underlåtenhet att iakttaga de uppställda kompetensvillkoren för person, som vårdar anläggningen eller leder byggnads- eller reparationsarbeten.

Landskapsnämnden må även, då elektrisk anläggning icke motsvarar de fordringar, som böra ställas på densamma till förebyggande av våda för liv, hälsa eller egendom eller störing av omgivningen, förbjuda dess användande, intill dess nödiga reparationer eller ändringar blivit vidtagna. Medför anläggning våda, ändå att den icke användes, må förordnas om dess bringande i vederbörligt skick på ägarens bekostnad. I brådskande fall må i detta moment nämnt förbud eller förordnande meddelas av den, å vilken besiktningen av anläggningen ankommer, men bör åtgärden utan dröjsmål underställas landskapsnämndens prövning.

§ 10.

Då anläggning är besiktigad och godkänd för drift, må landskapsnämnden meddela tillstånd till dess användande.

I tillståndsbeviset, som vid anfordran skall företes besiktnings- och andra myndigheter, skall ock antecknas namnet på den person, vilken godkänts såsom föreståndare för anläggningen.

Kap. II.

Om tillsyn över elektriska anläggningar.

§ 11.

Tillsynen över utförande, användande och vård av elektrisk anläggning ankommer å landskapsnämnden.

Landskapsnämnden äger minst vart tredje år och även eljest vid behov låta besiktiga de elektriska anläggningar, till vilkas inrättande tillstånd bör utverkas, så ock, där sådant befinnes nödigt, övriga elektriska anläggningar.

Besiktningarna verkställas av sakkunniga och ojäviga besiktningsmän, vilka därtill förordnats av landskapsnämnden.

§ 12.

Besiktningsman skall hava avlagt fullständig kurs vid tekniska högskolans avdelning för elektricitet och skall han äga nödig erfarenhet inom elektricitetsfacket.

§ 13.

Besiktningsman för elektriska anläggningar må icke samtidigt vara anställd i besiktning underkastad elektrisk anläggnings eller sådan af-färsrörelses tjänst, som utför elektriska anläggningar eller försäljer vid dem erforderliga tillbehör.

§ 14.

Besiktningsman äger med omsorg och försiktighet verkställa besiktning samt tillse, att nödig och med gällande bestämmelser överensstämmande skydd för liv och egendom vinnes med så små kostnader som möjligt.

Besiktning skall så verkställas, att den icke tillskyndar elektrisk anläggning skada och ej heller stör dess verksamhet.

§ 15.

Över varje besiktning skall upprättas protokoll i dubbla exemplar, av vilka det ena med besiktningsmannens underskrift skall lämnas åt anläggningens föreståndare samt det andra insändas till landskapsnämnden.

§ 16.

Då besiktningsman förordnar om verkställande av ändringar eller kompletteringar i elektrisk anläggning innan den igångsättes, eller då besiktningsman förbjuder anläggningens användande innan föreskrivna villkor äro fullgjorda, skall sådant förordnande eller förbud skriftligen delgivas anläggningens föreståndare eller dennes ombud samt meddelande härom insändas till landskapsnämnden.

Finner besiktningsman sådant nödigt, må han åt polismyndighet överlämna avskrift av förordnandet eller förbudet.

§ 17.

Polis- och besiktningsmyndighet må vid behov beredas tillträde till samtliga delar av anläggningen.

§ 18.

Över besiktning och i samband därmed meddelade föreskrifter må ägare av elektrisk anläggning, då han anser skäl därtill föreligga, anföra besvär hos landskapsnämnden, som skall handlägga besväret såsom brådskande.

Dock är av besiktningsman meddelad föreskrift eller förbud gällande, intill dess ärendet är slutligen avgjort, därest icke landskapsnämnden annorlunda bestämmer.

§ 19.

Besiktningsman må icke olovligen yppa yrkeshemlighet, varom han vid besiktning av elektrisk anläggning erhållit kännedom. Lag samma vare beträffande annan person, som i samband med besiktning fått vetskap om sådan hemlighet.

§ 20.

Uraktlåter besiktningsman eller fullgör han vårdslöst honom tillkommande åligganden, straffes såsom om brott i tjänsten är stadgat.

§ 21.

Innehavare av elektrisk anläggning, till vars inrättande tillstånd bör utverkas eller å vilken besiktning jämlikt § 11 mom. 2 blivit anbefalld, vare skyldig att till ersättande, antingen helt och hållet eller delvis, av kostnaderna för besiktning av anläggningen, erlägga avgifter, som fastställas av landskapsnämnden med beaktande av anläggningens storlek och omfattning.

Kap. III.

Skada och olägenhet.

§ 22.

Av elektrisk anläggning åstadkommen skada är dess innehavare skyldig att ersätta, därest icke den, som lidit skadan, ensam avsiktligt eller av grovt vållande föranlett densamma eller skadan icke kan uteslutande tillräknas någon, som icke hör till anläggningens personal, eller densamma föranletts av sådan övermäktig eller annan händelse, som icke står i samband med anläggningens drift. Där innehavare av anläggning eller till dess personal hörande person är skyldig till skadan och skadan därjämte föranletts genom eget vållande av den, som lidit densamma, eller av sådan händelse, varom ovan är sagt, må ock, där skadan helt och hållet föranletts genom ringare vållande av den, som lidit skadan, skall ersättningen skäligen jämkas.

Är elektrisk anläggning av den art, att tillstånd till eller anmälan om dess inrättande ej erfordras, vare anläggningens innehavare skyldig att ersätta endast den skada, som kan räknas honom eller till an-

läggningens personal hörande person till last.

Vid fastställande av skadestånd skola tillämpas de 19 kap. 2, 3 och 8 §§ strafflagen stadgade grunder.

Angående ersättande av skada, föranledd genom dycksfall, som drabbat arbetare i arbetet, är särskilt stadgat.

§ 23.

Ägare av elektrisk anläggning, som upplåtit anläggningen till annans begagnande, svare för genom densamma föranledd skada på enahanda sätt, som anläggningens innehavare, dock icke med annan sin egendom än anläggningen och vad därtill hör. Anläggningens innehavare gottgöra likväl ägaren för vad denne sålunda utgivit, därest icke domstol prövar, att skadan bör stanna ägaren till last.

§ 24.

Talan rörande gottgörande av genom elektrisk anläggning föranledd skada skall anhängiggöras i Mariehamn inom två år och på landet senast vid det allmänna domstolssammanträde, som närmast infaller efter två års förlopp, räknat från den dag, då skadan inträffat.

I sådant mål må domstol, efter fri prövning av alla förelupna omständigheter, avgöra vad i saken bör anses såsom sant.

§ 25.

Är skada, som blivit av ägare eller innehavare av elektrisk anläggning gottgjord, av annan vållad, må den, som ersatt skadan, av honom söka ersättning.

§ 26.

Inverkar elektrisk anläggning i tekniskt avseende störande på annan elektrisk anläggning eller på telegraf-, telefon- eller annan dylik anläggning, åligger det, förutom då den tidigare utförda anläggningen utgöres av entrådlig telefonlinje, ägaren av den senare utförda anläggningen att vidtaga åtgärd för störingens avhjälpande. Kan störing med betydligt mindre kostnader avhjälpas sålunda, att den tekniska konstruktionen av den tidigare utförda anläggningen förfullständigas, och kan detta ske utan avsevärt men för anläggningen, bör dock ägaren av sistnämnda anläggning, på yrkande av den andra anläggningens ägare, på dennes bekostnad vidtaga sådan åtgärd. Är störingen helt och hållet eller delvis föranledd av bristfällighet i den tidigare utförda anläggningen,

bör denna anläggnings ägare avhjälpa bristen.

Av två anläggningar skall den anses vara tidigare utförd, om vars inrättande ansökan gjorts tidigare.

Yppas meningsolikhet därom, huruvida elektrisk anläggning inverkar störande på annan anläggning och vem som bör vidtaga åtgärd till störingens avhjälpan, avgöres saken av landskapsnämnden, sedan en av sakkunniga sammansatt nämnd därom avgivit utlåtande.

I nämnd, som i föregående moment omförmäles, utse parterna vardera sin medlem samt landskapsnämnden en tredje till ordförande. Där ej part inom två veckor efter erhållet meddelande därom, vem den andra parten utsett till medlem i nämnden, för sin del utser medlem däri, tillsättes även denna av landskapsnämnden. Landskapsnämnden äger jämväl bestämma, av vem kostnaderna för nämnden skola bestridas.

Kap. IV.

Särskilda stadganden.

§ 27.

Landskapsnämnden skall föra förteckning över tillstånd ägande och anmälan underkastade elektriska anläggningar samt årligen insamla nödiga statistiska uppgifter.

För detta ändamål skola elektriska anläggningar årligen till landskapsnämnden inlämna uppgifter enligt av landskapsnämnden fastställda formulär.

§ 28.

Bygges landsväg, farled eller hus sålunda, att den berör elektrisk anläggning, vare anläggningens ägare skyldig att vidtaga de åtgärder, vilka för den allmänna säkerheten eller anläggningens skyddande bliva av nöden. Därav föranledda kostnader skola ersättas av vägens, farledens eller husets ägare.

§ 29.

Var, som mot förbud inrättar elektrisk anläggning eller begagnar sådan, dömes till böter eller fängelse i högst ett år.

Överträder byggare, ägare eller innehavare av elektrisk anläggning eljest denna lag eller med stöd av densamma utfärdade föreskrifter, straffe med böter. Lag samma vare, där någon bryter mot i denna lag stadgad förtegenhetsplikt.

§ 30.

213

Vad i 34 kap. 10 § och 35 kap. 1 § strafflagen stadgas angående skadegörelse å där nämnd egendom eller försök till sådan gärning, äge jämval tillämpning, då handlingen hänför sig till elektrisk anläggning. Var, som hindrar eller stör begagnande av strömfördelande elektrisk anläggning, straffes såsom i 34 kap. 12 § strafflagen stadgas.

§ 31.

Var, som olovligen tillgodogör sig eller söker tillgodogöra sig elektrisk ström genom att tillägna sig sådan för egen eller annans räkning, straffes såsom i strafflagen angående stöld eller snatteri eller försök till sådant brott är stadgat.

§ 32.

I beslut och föreskrifter, vilka av landskapsnämnden med stöd av denna lag utfärdats, må, försåvitt sakens avgörande icke i huvudsak beror på bedömande av beslutets eller åtgärdens ändamålsenlighet, ändring sökas i högsta förvaltningsdomstolen senast före klockan 12 å den trettionde dagen efter det besväranden fått del av beslutet, sagda dag dock oräknad. Föreskrift, som av landskapsnämnden utfärdats skall, ändå att densamma överklagas, lända till efterrättelse, därest icke högsta förvaltningsdomstolen annorlunda förordnar.

§ 33.

Vad i denna lag är stadgat angående utförande av elektrisk anläggning, skall äga mötsvarande tillämpning å utvidgning av sådan anläggning.

§ 34.

Denna landskapslag träder omedelbart i kraft."

Mariehamn den 22 november 1937.

På stora utskottets vägnar:

Karl Aug. Helin.

[Signature]

I ärendets behandling hava deltagit ordföranden Helin samt ledamöterna Bengtz, Bertell, Blomroos, Enblom, Höglund, Lundqvist, Mattsson, Påvals och Wilén.